

EURO BANKNOTES UN MONĒTAS

Euro banknotes un monētas ir vairāk nekā 329 miljonu euro zonā dzīvojošo cilvēku ikdienas dzīves daļa. Šajā prezentācijā aprakstītas septiņas euro banknotes un astoņas euro monētas.

Banknotes, kuru dizainu iedvesmojuši septiņu Eiropas kultūras vēstures periodu arhitektūras stili, ir identas visā euro zonā. Monētām ir Eiropas puse un nacionālā puse, uz kuras ir katrai valstij atšķirīgs attēls. Papildus euro zonas valstīm euro monētas emitē arī Monako Firstiste, Sanmarīno Republika un Vatikāns.

Turklāt visas šīs valstis reizi gadā var emitēt vienu 2 euro jubilejas vai piemiņas monētu ar īpašu attiecīgajai valstij raksturīgu dizainu. Šīm monētām ir tāda pati Eiropas puse un tādas pašas materiālu īpašības kā parastām 2 euro monētām. Tās ir likumīgs maksāšanas līdzeklis visā euro zonā, t.i., tās var izmantot (un tās jāpieņem) tāpat kā visas pārējās monētas.

Jebkuru euro monētu vai banknoti var lietot visā euro zonā.

EURO BANKNOTES

Banknotes, kuru dizainu iedvesmojuši septiņu Eiropas kultūras vēstures periodu arhitektūras stili, ir identas visā euro zonā. Jebkuru euro banknoti var lietot visā euro zonā.

5 euro

Izmēri: 120 x 62 mm

Krāsa: pelēka

Arhitektūras periods: antīkais

10 euro

Izmēri: 127 x 67 mm

Krāsa: sarkana

Arhitektūras periods: romānika

20 euro

Izmēri: 133 x 72 mm

Krāsa: zila

Arhitektūras periods: gotika

50 euro

Izmēri: 140 x 77 mm

Krāsa: oranža

Arhitektūras periods: renesanse

100 euro

Izmēri: 147 x 82 mm

Krāsa: zaļa

Arhitektūras periods: baroks un rokoko

200 euro

Izmēri: 153 x 82 mm

Krāsa: dzeltenbrūna

Arhitektūras periods: tērauda un stikla arhitektūra

500 euro

Izmēri: 160 x 82 mm

Krāsa: violela

Arhitektūras periods: modernā 20. gs. arhitektūra

EURO MONĒTAS

Monētu nominālvērtība ir no 2 euro līdz 1 centam. Katrai monētai ir Eiropas puse un nacionālā puse. Eiropas pusē redzama ES pirms paplašināšanās 2004. gada maijā vai arī Eiropas ģeogrāfiskā karte. Nacionālajā pusē redzami tās valsts simboli vai attēli, kura emitējusi monētas. Valstis ietver euro zonas dalībnieces, kā arī Monako Firstisti, Sanmarīno Republiku un Vatikānu. Jebkuru euro monētu var izmantot visā euro zonā.

EIROPAS PUSE

2 euro

Diametrs: 25.75 mm

Jostas platums: 2.20 mm

Svars: 8.50 g

Krāsa:

ārējā daļa: sudraba

iekšējā daļa: zelta

Sastāvs:

ārējā daļa: vara un niķeļa sakausējums

iekšējā daļa: trīs slāņi: niķeļa un misiņa sakausējums, niķelis, niķeļa un misiņa sakausējums

Josta: uz smalki rievotas jostas iekaltas rakstu zīmes

1 euro

Diametrs: 23.25 mm

Jostas platums: 2.33 mm

Svars: 7.50 g

Krāsa:

ārējā daļa: zelta

iekšējā daļa: sudraba

Sastāvs:

ārējā daļa: niķeļa un misiņa sakausējums

iekšējā daļa: trīs slāņi: vara un niķeļa sakausējums, niķelis, vara un niķeļa sakausējums

Josta: trīs smalki rievoti un trīs gludi posmi

50 centu

Diametrs: 24.25 mm

Jostas platums: 2.38 mm

Svars: 7.80 g

Krāsa: zelta

Sastāvs: ziemeļu zelts

Josta: ar smalkiem ierobiem

20 centu

Diametrs: 22.25 mm

Jostas platums: 2.14 mm

Svars: 5.74 g

Krāsa: zelta

Sastāvs: ziemeļu zelts

Josta: gluda ar septiņiem ierobiem (spāņu zieda forma)

10 centu**Diametrs:** 19.75 mm**Jostas platums:** 1.93 mm**Svars:** 4.10 g**Krāsa:** zelta**Sastāvs:** ziemēļu zelts**Josta:** ar smalkiem ierobiem**5 centi****Diametrs:** 21.25 mm**Jostas platums:** 1.67 mm**Svars:** 3.92 g**Krāsa:** vara**Sastāvs:** tērauds ar vara pārklājumu**Josta:** gluda**2 centi****Diametrs:** 18.75 mm**Jostas platums:** 1.67 mm**Svars:** 3.06 g**Krāsa:** vara**Sastāvs:** tērauds ar vara pārklājumu**Josta:** gluda ar gropi**1 cents****Diametrs:** 16.25 mm**Jostas platums:** 1.67 mm**Svars:** 2.30 g**Krāsa:** vara**Sastāvs:** tērauds ar vara pārklājumu**Josta:** gluda

NACIONĀLĀ PUSE

BELĢIJA (Belgique/België)

Uz Beļģijas monētām attēlots karalis Alberts II, un starp 12 Eiropas Savienību simbolizējošām zvaigznēm ievietota viņa monogramma (lielais burts "A" ar kroni virs tā).

VĀCIJA (Deutschland)

Uz 2 un 1 euro monētas attēlots federālais ērglis, tradicionāls Vācijas suverenitātes simbols. Uz 50, 20 un 10 centu monētas atveidoti Brandenburgas vārti, kas simbolizē Vācijas sadalīšanu un tās atkalapvienošanos. Uz 5, 2 un 1 centa monētas skatāms ozola zars, līdzīgs uz agrākajām Vācijas feniņu monētām attēlotajam.

ĪRIJA (Éire)

Visām Īrijas monētām ir vienāda nacionālā puse – tajā attēlota ķeltu arfa, tradicionāls Īrijas simbols. Uzraksts "Īrija" ir gēlu valodā (Éire).

GRIEKIJA (Ελλάδα)

Uz 2 euro monētas atveidota aina no Spartas mozaīkas, kurā redzama Eiropa. Tas ir grieķu mitoloģijas tēls, no kura mūsu kontinents ieguvis savu nosaukumu. Uz 1 euro monētas atspoguļota pūce – motīvs, kas pārņemts no senas Atēnu 4 drahtu monētas. Uz 50, 20 un 10 centu monētas attēloti 20., 19. un 18. gs. sākuma ievērojamu Grieķijas sabiedrisko darbinieku portreti, bet uz 5, 2 un 1 centa monētas – attiecīgi jūras tankkuģis, korvete un atēniešu trirēma.

SPĀNIJA (España)

Uz 2 un 1 euro monētas attēlots karaļa Huana Karlosa I de Borbona i Borbona (*Juan Carlos I de Borbón y Borbón*) portrets. Uz 50, 20 un 10 centu monētas atveidots Migels de Servantess (*Miguel de Cervantes*), spāņu literatūras tēvs, kas simbolizē cilvēka un viņa darba vispusību. Uz 5, 2 un 1 centa monētas redzama Santjago de Kompostela (*Santiago de Compostela*) katedrāle, viena no slavenākajām svētceļojumu vietām pasaulē.

FRANCIJA (France)

Uz 2 un 1 euro monētas attēlots dzīvību, nepārtrauktību un izaugsmi simbolizējošs koks. To ietver Francijas Republikas moto – "brīvība, vienlīdzība, brālība" (*liberté, égalité, fraternité*). 50, 20 un 10 centu monētā atveidota klasiskā sējēja tēma, bet 5, 2 un 1 centa monētu rotā jaunas sievietes Mariannas tēls, Francijas Republikas simbols.

ITĀLIJA (Italia)

Uz 2 euro monētas attēlots Rafaēla (*Raphael*) zīmētais Dantes Aligjēri (*Dante Alighieri*) portrets. Uz 1 euro monētas redzams Leonardo da Vinči (*Leonardo da Vinci*) zīmējums, kurā atveidotas ideālās cilvēka ķermeņa proporcijas. Uz 50, 20 un 10 centu monētas attēlota imperatora Marka Aurēlija Antonija statuja, Umberto Bočoni (*Umberto Boccioni*) veidota skulptūra un Botičelli (*Botticelli*) glezna "Veneras dzimšana". Uz pārējām monētām atveidots Kolizejs (5 centi), Mole Antonelliana (*Mole Antonelliana*) tornis (2 centi) un Kasteldelmonte (*Castel del Monte*) pils (1 cents).

KIPRA (Κύπρος/Kıbrıs)

Uz 2 un 1 euro monētas attēlota halkolīta perioda (3000. g.pr.Kr.) dievības krustveida figūra. Šis salas aizvēsturiskās mākslas paraugs atspoguļo Kipras nozīmi civilizācijā un antīkajā pasaulē. Uz 50, 20 un 10 centu monētām redzams Kīrēnijas kuģis – IV gs.pr.Kr būvēts tirdzniecības kuģis. Tas simbolizē salas kuģniecības vēsturi un parāda to kā nozīmīgu tirdzniecības centru. Uz 5, 2 un 1 centa monētas redzams muflons – Kīprā sastopama savvaļas aita, kas ir raksturīgs salas faunas pārstāvis.

LUKSEMBURGA (Lëtzebuerg)

Uz monētām attēlots Viņa Karaliskās Augstības lielhercoga Anrī (*Henri*) portrets. Uzraksts "Luksemburga" ir luksemburgiešu valodā (Lëtzebuerg).

MALTA (Malta)

Uz 2 un 1 euro monētas redzams astoņstaru Maltas krusts. 50, 20 un 10 centu monētu rotā Maltas ģerbonis – uz vairoga heraldiski attēlots Maltas valsts karogs. Uz 5, 2 un 1 centa monētas redzams Mnaidras aizvēsturiskā tempļa kompleksa altāris. Tempļis celts aptuveni 3600 g.pr.Kr. zemā uzkalnā jūras krastā.

NĪDERLANDE (Nederland)

Tiek izmantoti divi dažādi zīmējumi ar karalienes Beatrikses (*Beatrix*) profilu. Uz 2 un 1 euro monētas pa labi no profila uzraksts holandiešu valodā – "Nīderlandes karaliene Beatrikse". Uz 50, 20, 10, 5, 2 un 1 centa monētas tāds pats uzraksts ietver profilu.

AUSTRIJA (Österreich)

Uz 2 euro monētas attēlots pacifistes Bertas fon Sutneres (*Bertha von Suttner*) portrets. Uz 1 euro monētas atveidots izcilais austriešu komponists Volfgangs Amadejs Mocarts. Dažas no Vīnes slavenākajām ēkām rotā 50 centu (Secesijas ēka), 20 centu (Belvederas pils) un 10 centu (Sv. Stefana katedrāle) monētu. Uz 5, 2 un 1 centa monētas attēlotas attiecīgi alpu pīrmulas, ēdelveiss un genciāna.

PORTUGĀLE (Portugal)

Monētu centrā attēloti Portugāles pirmā karaļa Dona Alfonsa Enrikiša (*Dom Afonso Henriques*) karaliskie zīmogi un uzraksts "Portugal". Uz 2 un 1 euro monētas atveidots 1144. gada zīmogs, uz 50, 20 un 10 centu monētas – 1142. gada zīmogs, bet uz 5, 2 un 1 centa monētas – 1134. gada zīmogs. Tos ietver pilis un ģerboņi, ko savukārt ieskauj Eiropas Savienības 12 zvaigznes.

SLOVĒNIJA (Slovenija)

Uz 2 euro monētas redzams dzejnieks France Prešeren (*France Prešeren*). Uz 1 euro monētas attēlots Primožs Trubar (*Primož Trubar*), pirmās slovēņu valodā iespīestās grāmatas autors. Uz 50 un 20 centu monētas skatāms Triglava kalns un Lipicas zirgi. Uz 10 centu monētas attēlots arhitekta Jožes Plečnika (*Jože Plečnik*) neīstenotais Slovēnijas Parlamenta ēkas projekts. Uz 5 centu monētas atveidots sējējs. Uz pārējām monētām ir "valdnieku akmens" (2 centi) un stārķis (1 cents).

SLOVĀKIJA (Slovenská republika)

Uz 2 euro un 1 euro monētām attēlots Slovākijas valsts ģerbonī redzamais dubultkrusts uz trim pakalniem. Uz 50, 20 un 10 centu monētām redzama Bratislavas pils un Slovākijas valsts ģerbonis. Uz 5, 2 un 1 centa monētām attēlota Tatra kalnu Krivana virsotne, slovāku tautas suverenitātes simbols, un Slovākijas valsts ģerbonis.

SOMIJA (Suomi/Finland)

Uz 2 euro monētas attēlotas lācenes un lāceņu ziedi, bet uz 1 euro monētas – divi lidojoši gulbji. Uz 50, 20, 10, 5, 2 un 1 centa monētas atveidots ģerboņa lauva.

MONAKO (Monaco)

Uz 2 euro un 1 euro monētas attēlots Viņa Augstība princis Alberts II. Uz 50, 20 un 10 centu monētas redzama Viņa Augstības prinča Alberta monogramma. Uz 5, 2 un 1 centa monētas ir Monako prinču suverēnu ģerbonis.

SANMARĪNO (San Marino)

Uz 2 euro monētas attēlota valdības ēka (Palazzo Pubblico), bet uz 1 euro monētas – Sanmarīno Republikas oficiālais ģerbonis. Uz 50 centu monētas redzami trīs torņi: Guaita, Cesta un Montale. Uz 20 centu monētas atveidots svētais Marīno (attēls no kāda Gverčīno (*Guercino*) skolas gleznojuma), bet uz 10 centu monētas attēlota Sanmarīno bazilika. Uz 5, 2 un 1 centa monētas skatāms attiecīgi pirmais tornis, Brīvības statuja un trešais tornis.

VATIKĀNS (Città del Vaticano)

Uz visām monētām redzams Viņa Svētība pāvests Benedikts XVI un uzraksts "CITTÀ DEL VATICANO".